

УДК 37.011.3-051:174

Л. В. Пістрюга,

директор Шепетівської ЗОШ I–III ст. № 4 ім. Валі Котика Хмельницької області

Формування особистісно-професійного іміджу педагога засобами самопрезентації в умовах методичної роботи школи

Розглядається самопрезентація педагога як форма ділової комунікації, описується досвід учительського колективу в розвитку вмінь представляти власну діяльність, рекламиувати педагогічні досягнення.

Ключові слова: самопрезентація, технології підготовки самопрезентації, моделі поведінки, самооцінка, позитивний імідж педагога.

Pistriuha L. V. Forming of Personal and Professional Image of a Teacher by Self-Presentation in the Context of Methodical Work of School.

Self-presentation of a teacher as a form of business communication is considered in the article. The experience of the teaching staff in the development of skills to present their activities, to promote educational achievements is described.

Key words: self-presentation, technologies of self-presentation, behavior models, self-esteem, positive image of the teacher.

Постановка проблеми. Метою науково-методичної роботи в нашій школі є підтримка ділового тонусу вчителя, допомога в подоланні труднощів, відкриття шляху до пошуку, ініціативи й творчості, обмін інноваційним досвідом, а відповідно – розвиток умінь презентувати власну діяльність, рекламиувати педагогічні здобутки.

Самопрезентація ж творчого вчителя – це відчуття руху, це пошуки кращого, це спроба уникнення одноманітності й застою, це пошук себе, власного стилю, це впевненість у тому, що ти робиш щось вагоме та краще за інших і можеш про це публічно розповісти.

Термін «самопрезентація» переважно використовується як синонім «управління враженням» – для позначення численних стратегій і технік, що застосовуються індивідом при створенні та контролі свого зовнішнього іміджу і враження про себе, які він демонструє. Тож самопрезентація як форма ділової комунікації виступає унікальним джерелом інформації про того чи іншого вчителя, який, вступаючи в контакт з оточуючими, завойовуючи все нові й нові позиції, прагне подати себе у найвигіднішому, найпривабливішому світлі. Тож кожен педагог має оволодіти своєрідним мистецтвом залишати про себе якнайкраще враження. Відповідно досить важливим у плані формування та рекламиування особистісно-професійного іміджу педагога засобами самопрезентації в умовах методичної роботи школи перш за все є такий напрямок роботи як ознайомлення педагогів з технологічними позиціями самопрезентації. Це у свою чергу сприятиме розумінню того, як складається її ланцюжок, композиційна та стилістична єдність, як необхідно не просто створити й описати власний досвід, зовнішній

та внутрішній образ, досягнення, а визначити і презентувати свої найкращі ділові та професійні якості.

Виклад основного матеріалу. Будь-яка презентація потребує великої підготовчої роботи, тож зазвичай проводимо індивідуальні консультації з урахуванням технології підготовки самопрезентації. Адже вчителю, який збирається представляти себе як фахівця, необхідно перш за все усвідомити цілі презентації, скласти план подання, знати те, що є предметом презентації, дотримуватися тимчасового балансу. У свою чергу майстерне володіння технологією самопрезентації сприяє вдалому вибору моделей поведінки та виконанню різних ролей, що дозволяє гідно почувати себе в спілкуванні з колегами, учнями, батьками. Адже привабливий для інших і який не суперечить своєму внутрішньому «Я» образ є ключем до вирішення багатьох життєвих проблем.

Тож недаремно серед заходів, які організовувалися методичною службою Шепетівської ЗОШ № 4 щодо створення педагогами змістовних самопрезентацій, були такі заходи як: індивідуальні консультації «Презентація на тему про себе або основні стратегії самопрезентації»; групове консультування психолого-педагогічною службою «Посередник» на тему «Мистецтво справляти потрібне враження»; тренінги «Ефективна самопрезентація», «Основні стратегії завойовування прихильності людей», «Самоподача як управління увагою»; естафета вчительських здивувань «Хвали себе. Хвали інших!»; прес-реліз «Самопрезентація від англійського слова „самоподача“»; психолого-педагогічний форум-театр «Цінності, які обирають учителі»; творчий діалог з психологом «Психологічний грим для вчителя»; методичний

Наукові публікації

самовчитель «Як створити самопрезентацію на основі скрайбінг-технологій?»; освітянські арабески «Мистецтво самопрезентації»; обговорення статті Олени Чистякової «Шлях лідера – розповідь про себе»; семінар-супутник «Поради Джун Лайнса з книги „30 хвилин до співбесіди”»; оформлення методичного порадника «У чому полягає діловий етикет оратора?», «Секрет успіху презентації криється в деталях!».

Опрацювання ж внутрішніх причин невдач у самопрезентації приведе до усвідомлення поточної моделі поведінки і до її зміни, адже самопрезентація – це не просто реклама себе, а й своїх особистих досягнень, опис своїх творчих злетів, системи роботи. Тож у закладі проводились і такі заходи з використанням самопрезентаційних досягнень як захист трикутника успіху «Я – учитель, я – вихователь, я – особистість», «Ти є Ти», «Особистісна ідентичність та віртуальна самопрезентація в Інтернет-середовищі».

Як бачимо, крім необхідних для роботи успішного педагога-лідера якостей – вміння мислити, самостійно та оперативно приймати рішення, мати здібності до демократичного та гуманного спілкування в педагогічному та учнівському колективі, – далеко не останню (а можливо, навіть головну) роль для досягнення бажаного успіху відіграватиме вміння запам'ятовуватися, самопрезентуватися. Тож успішно створити яскраву змістом та суттю самопрезентацію допомагають у нашому навчальному закладі й заняття лекторію з питань культурології, такі, наприклад, як «Роль лідера в педагогічному колективі», «Розвиток педагогічної культури – розвиток лідерських якостей педагога», «Вчительська харизма – яка вона?».

Через створення та розвиток власного образу людина показує, яке місце в суспільстві, громаді, закладі, у якому працює, вона відводить собі сама. Тому на засіданнях лекторію з питань культурології порушувались і такі актуальні теми як «Імідж та самопрезентація», «Педагогічний імідж, або Шлях до успіху», проводився конкурс педагогічних творів-есе «Пелюстками значимих подій», «Гарні цитати про себе на щодень», анонс аналітичних нотаток на тему «Самопрезентація – як розповісти про себе цікаво», «Самопрезентація – дар чи мистецтво?».

Під час нещодавно запроваджених у закладі годин корпоративної культури обговорювались такі питання: «Візуалізація образу педагога», «Секрети мнемотехніки: вирази симпатії та позитивних емоцій», «Посміхатися навіть... очима», «Ризики скромності та хвалькуватості», «Must-have для відмінного „першого враження“».

Оволодівши секретами створення самопрезентацій, учителі нашого закладу успішно рекламиують свій досвід під час таких методичних заходів як презентаційний месидж «А я роблю так...», «Інтер'ю з компетентності», методичного телемоста «Педагогічна прем'єра», обміну досвідом класних керівників «Сенсаційні педагогічні відкриття у вихованні», багатономінаційних конкурсів педмайстерності вчителів, які атестуються, «Гуру педагогіки», «Почерк майстра», «Методична одіссея», «Педагогічний невдаха – це не я!», «Методичний клондайк», під час зустрічі метрів педагогіки в методичному мегаполісі «Так навчають в Україні!», атестаційного буктрейлера «Педагогічне ремесло з печаткою досконалості».

Реалізація вищенаведених напрямків та форм роботи, заходів, які організовуються шкільною методичною службою, дозволяє педагогам сформувати свій власний образ серед оточуючих, статі, якщо можна так сказати, досвідченими та цікавими презентаторами. Образ, представлений навколошньому світові, нерідко сприймається і як відображення рівня самооцінки.

Висновки. Отже, успіх самопрезентації залежить від уміння представити, подати себе іншим людям, привернути до себе увагу, активізувати інтерес людей до своїх якостей, виробити власний стиль самопрезентації – той ключ, який дозволить отримати людське визнання, сміливо розповісти про вдалі проекти, про свій статус, амбітні плани та перспективи. Тож із цього приводу хочеться навести слова Рона Гоффа: «Навіть якщо світло в залі згасло, слайд-проектор вибухнув, і навіть найцікавіші ваші історії не викликають у публіки ні найменшого враження, – сміливо пробивайтесь вперед. Не розгублюйтесь. Не здавайтесь. Не ослабляйте напору. Тих, хто залишиться в живих, нерідко чекає овація».

Література

1. Психология и этика делового общения : учеб. для вузов / В. Ю. Дорошенко, Л. И. Зотова, В. Н. Лавриненко и др. ; под ред. В. Н. Лавриненко. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Культура и спорт ; ЮНИТИ, 1997. – 279 с.
2. Зайцев Г. Г. Управление кадрами на предприятии: персональный менеджмент / Г. Г. Зайцев, С. И. Файбушевич. – СПб. : Изд-во Санкт-Петербург. ун-та економики и финансов, 1992.
3. Ирхин Ю. В. Психология успеха: как влиять на людей и управлять собой / Ю. В. Ирхин. – М. : РУДН, 1992. – 40 с.
4. Кнебель Х. Правильно ли я веду себя при устройстве на работу : пер. с нем. / Х. Кнебель. – М. : АО «Интерэксперт», 1996. – 272 с.
5. Пауэр П. Найди свое дело / П. Пауэр, Д. Расселл. – М. : Детская деловая газета, 1994. – 180 с.
6. Поляков В. А. Технология карьеры : практ. руководство / В. А. Поляков. – М. : Дело ЛТД, 1995. – 128 с.
7. Хорнби М. Я могу сделать это! 36 действий помогут получить ту работу, которую вы хотите / М. Хорнби ; пер. с англ. Т. А. Сиваковой. – Минск : Амалфея, 1996. – 231 с.